

СТЕНОГРАМА
засідання Комітету з питань фінансової політики
і банківської діяльності 22 травня 2018 року
Веде засідання Перший заступник голови Комітету ДОВБЕНКО М.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Доброго дня, шановні учасники нашого засідання. У нас уже мінімальний кворум є, 7 чоловік, але на а підходить ще і пан Рибалка, зараз підійде, тому я думаю, що ми маємо підстави всі почати. Як ви думаєте, члени комітету, можемо почати?

ГОЛОСИ ІЗ ЗАЛУ. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Сьогодні також на наше засідання запрошені, зараз на підході, перший заступник міністра фінансів Оксана Сергіївна Маркарова. Є Юрій Ігорович Гелетій, він директор Департаменту фінансової політики Мінфіну. Є також, як завжди, представлена серйозна команда від Національного банку: Яблунівський Олександр Миколайович, він директор Департаменту платіжних систем та інноваційного розвитку; є Лапко Наталія Григорівна, заступник директора Департаменту цих же платіжних систем. Є Козлова Ольга Іванівна, начальник управління. І є Шацький Сергій Сергійович, керівник проектів програм Департаменту стратегія реформування.

Крім того, у нас запрошені від Міністерства юстиції України є Шиховець Ярослав Володимирович, заступник директора департаменту.

Ми запросили також директора Української міжбанківської асоціації членів платіжних систем Карпова Олександра Олександровича. І відомого фахівця у цьому сегменті директора департаменту "Ощадбанку" Мілютін Арсен Євгенович. Я дякую всім за участь у нашому зібранні. Колеги, на порядок денний винесено три питання. І тут же ми зафіксували з вами регламент. Це проект. Чи є якісь зауваження до порядку денного і регламенту?

РИБАЛКА С.В. Михайло Володимирович, ми, здається, місяці два чи три тому розглядали питання стосовно російських банків у нас на комітеті і там ми давали термін голові Національного банку доповісти, як впливають ці санкції, як не впливають, і чим ми можемо допомогти і так далі, і тому подібне. Я прошу, щоб ми визначилися, може, ми там приймали рішення, що ми заслухаємо, час пройшов, в протоколі воно кудись дивним чином ділось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дивіться, раз ми уже зачепили це питання. Ми планували їх заслухати на четвер попередньо. І Голова Національного банку, і заступник пані Рожкова, і ціла команда готується. Правда, наскільки мені відомо, у них там зараз теж получаются накладки. Тому ми в режимі узгодження, ми тримаємо на контролі, Сергій Вікторович, пам'ятаємо, да, пам'ятаємо, але тримаємо на контролі, я членів комітету проінформую, бо Ігор Михайлович Прийма також тримає на контролі. Прошу.

_____. Відразу от ми і обговорювали ситуацію по керівництву Національного банку. Вот. Вот, я тільки що запитував колег, тому що я не в курсі, я не можу зрозуміти, хто зараз, там, вот, з цим правом підпис, якісь постійно судові дебати, було б цікаво послухати, хто зараз керує Національним банком, які заступники, хто за що відповідає, хто має право підпису взагалі в Національному банку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ви мені тоді доручаєте провести переговори з паном Смолієм, щоб він і на це питання інформацію нам дав. Дякую.

Колеги, чи можемо ми тоді ставити на голосування запропонований порядок денний, регламент три питання. Хто – за, прошу голосувати. А, вибачте, чотири – про затвердження. Да, да, вибачайте. Чотири. Хто за запропонований порядок денний і регламент, прошу голосувати.

Дякую. Прийнято одногосно. Спасибі.

Переходимо до розгляду першого питання. Проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання переказу коштів (реєстраційний 7270 від 9 вересня 2017 року) від групи народних депутатів, доповідач і співдоповідач пан Руслан Демчак. Він каже, що він в 5 хвилин впишеться, а ми будемо вдячні. Прошу.

ДЕМЧАК Р.Є. Шановні колеги, вашій увазі пропонується законопроект 7270 – це проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання переказу коштів в Україні.

Насправді, на сьогодні ми користуємося нормами законів, які були прийняті іще на початку 2000-х років десь в 2002 році. Звичайно, що за цей час платіжні системи, вони сильно змінилися, прогресували навіть такі популярні, як MasterCard і VISA – міжнародні платіжні системи. Я вже не кажу про і за біткоїни. Ми сюди цілеспрямовано це поняття не вносили, в цей законопроект, тому що нашими шановними колегами був внесений саме предметний закон про біткоїни, хоча були навіть такі думки. Да, навіть два.

Але сьогодні вже являється нашим, нашим нинішнім, нашою практикою – це електронні гроші. Вони абсолютно не прописані в тих законопроектах, які були прийняті на початку двохтисячних років, тому що такі взагалі випадки, вони навіть не існували на той час.

Я хочу тільки зазначити деяку статистику, що вдвічі в порівнянні з 2016 роком на 91 відсоток зросла кількість чіпових карток, на 38 відсотків збільшилась кількість безконтактних карток. У 2017 році налічується вже 236 тисяч терміналів і 173 тисячі юридичних осіб та ФОПів в Україні, які можуть приймати платіжні картки для оплати. Зазначений приріст суттєво сприяв значному збільшенню кількості та обсягів безготівкових платежів. Нам, звичайно, ще далеко до... ну, якщо порівняти нас із європейським ринком, особливо, я вважаю, що таким взірцем може бути Швеція, де до 80 відсотків платежів, вони проходять через безготівкові канали, і навіть такі дрібнички, як там чашка кави і поштову марку можна оплатити вже тільки карткою і ніяк по-іншому. Тому я думаю, що ми все одно на шляху до цього. Є глобалізація і потрібно актуалізувати наше чинне законодавство.

Редакція законопроекту 7270 передбачає можливість платіжними установами відкривати поточні та кореспондентські рахунки, надавати право платіжним установам випускати платіжні картки і електронні гроші, обслуговувати їх, а також мати агентів. Це ще одна як би... ще один акцент. А також передбачити обов'язки постачальників комунальних та інших послуг, виставляти електронні інвойси – знову ж таки це як би новація. Надавати банкам, платіжним установам, процесингам, агрегаторам платежів такі інвойси а також приймати платежі за такими інвойсами через електронні сервіси.

Після реєстрації законопроекту у листопаді минулого року Національний банк у своєму листі 21 грудня зазначив, що законопроект потребує доопрацювання і висловив ряд зауважень. Але після того ми проаналізували зауваження Національного банку і 19 березня у нас була робоча група. На спільній робочій групі з Національним банком ми прийшли до висновку, що потрібно зробити деякі доопрацювання. Я хотів би їх зачитати.

Итак: "Виключити положення щодо надання права платіжним установам відкривати та вести поточні кореспондентські рахунки клієнтів". Це мається на увазі не банкам.

Друге: "Відповідно виключити положення щодо відкриття та ведення Національним банком України рахунків платіжних установ та їх участі у системі електронних платежів". Можливо, це буде в майбутньому. Я пропонував, відстоював позицію, що все-таки щоб Національний банк запустив і небанківські фінансові установи у свою систему. Поки що Національний банк до цього не готовий. Ми прийняли на робочій групі таку позицію Національного банку.

Третє: "Видалити положення щодо запровадження послуги ініціювання переказу та інтерактивної послуги надання інформації про стан рахунку".

Четверте: "Визначити повноваження НБУ щодо встановлення реквізитів в рахунках на оплату послуг в електронному вигляді та визначити в Законі України "Про захист прав споживачів" порядок надсилання виконавцям послуг рахунків на оплату послуг споживачам". Ну, малось на увазі, що ці інвойси, про які я говорив, що Національний банк мав спочатку встановити правила по ним, ну, Національний банк висловив побажання, що це не його функції. Тому якби зняли цю позицію. Але інвойси не забороняються, вони будуть.

"Підтримати ідею надання права юридичним особам та ФОПам, які тримають електронні гроші як оплату за товари, пред'являти електронні гроші до погашення (обмін) виключно на

безготівкові кошти". Фактично це була описка. В законі, там було "безготівкові і готівкові". Прийняли позицію Національного банку тільки на безготівкові кошти, електронні гроші, щоб міняти можна було, це і для фінмоніторингу в тому числі дуже важливо.

Встановити процедуру позасудового врегулювання НБУ в спорі між постачальниками послуг та... з переказу та користувачами. Ми, крім того, ще Закон про омбудсмена будемо приймати. Думаю, що він якісно покращить цю процедуру також.

У зв'язку з узгодженням відповідних пропозицій, листом від 14 травня уже цього року Національний банк України повідомив про підтримку законопроекту у першому читанні за умови врахувань пропозицій, викладених у поданні, що вам тільки... що вам запропоновано тут є у роздаткових матеріалах. Інші питання погоджені у рамках робочої групи, вирішено доопрацювати при підготовці законопроекту до другого читання. Я міг би і зачитати, але думаю, щоб не витратити час, ми їх просто у вигляді правок уже подамо.

Я вважаю, що за безготівковими розрахунками майбутнє не тільки в нашій країні, взагалі в світі. Тому логічно, що цей законопроект потрібно підтримати і, враховуючи вищезазначене, пропоную рекомендувати Верховній Раді прийняти законопроект 7270 про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання переказу коштів за основу з врахуванням додаткових пропозицій, викладених у розданих вам матеріалах, які були мною озвучені.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Руслан Євгенович, спасибі за інформацію.

Колеги, хочу сказати, що при підготовці до розгляду на засіданні комітету досить принципову позицію займав Національний банк. І мені приємно, що вони глибоко вникли в цей документ. В ході дискусії навіть поміняли дещо свій акцент, і я вдячний їм за те, що вони проявили конструктивізм. Тому від вашої команди хто буде?

Олександр Миколайович, так, керівник департаменту?

_____. Наталя Григорівна.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наталя Григорівна? Прошу, Наталія Георгіївна Лапко, заступник директора Департаменту платіжних систем.

ЛАПКО Н.Г. Шановні члени комітету, шановні колеги, я хочу сказати, що до цього законопроекту ми йшли досить довго, тому що дійсно 2001 рік, і такий технологічний закон – це вже є абсолютний нонсенс. І ми теж раді, що наші народні депутати так проникаються цими питаннями, які нам потрібні для нашого технічного, технологічного і економічного прогресу. І ми в тісному співробітництві відпрацьовували цей законопроект. І я думаю, що потрібно і вже назрів і перезрів той час, коли нам потрібно його виносити в сесійну залу, приймати в першому читанні, мабуть. І те, що вдасться пройти після першого читання, де нам потрібно буде ще утрясти наші питання, ми також будемо конструктивно працювати.

Тому що ринок вже дуже очікує будь-яких змін, то неможливо працювати в рамках технологічного і розвитку фінтеху, і іншим новаціям, неможливо вже працювати в рамках закону, який існує 18 років. Це навіть на людське життя забагато, не то, що на технологічний закон.

Тому ми вам вдячні за розуміння, за підтримку. І мабуть, хочеться побажати всім нам, щоб законопроект був в першому читанні прийнятий і ми працювали над другим читанням. Ті зауваження, яке ми вислухали і сказали, про які пан народний депутат тільки що озвучив, можливо, знаєте, певні були і ті, які ми і раді б були зараз запроваджувати, але ми розуміємо, може, глибше трошки реалії нашого ринку. І тому певні категорії тих же посередників, дуже класно і здорово, якби вони працювали в нашому ринку. Але до цього ми повинні ще опрацювати деякі інші законопроекти, щоб ми змогли і технологічно захистити наших користувачів, і юридично.

І питання, знову ж ті самі питання відкриття рахунку в Національному банку, питання глибокі. Безперечно, системи Національного банку можуть обслуговувати таких теж клієнтів. Але треба думати над питаннями їх забезпечення ліквідністю з тим, щоб вони десь не тримали інших учасників ринку. Тому є питання, які ми і хотіли б, можливо, запроваджувати і ми, може, будемо далі в розвитку законопроектної нашої діяльності разом.

Але ми вдячні за те, що ми конструктивно попрацювали і в принципі вже можемо виносити закон в залу. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталія Григорівна, за лаконічність.

У нас навіть вже четвертий рік депутати народні, важко їм в 2 хвилини вписуватись на сесії. А ви вписалися. Мусите бути кандидатом в депутати. Значить, Карпов Олександр Олександрович, директор Української міжбанківської асоціації членів платіжних систем. Прошу.

КАРПОВ О.О. Чесно кажучи, з врахуванням того, що в минулому році цей проект 5361, він тоді був двічі провалений, не вистачало голосів, я дуже сподіваюся, що в цьому році все ж таки, сесійна зала знайде можливість підтримати проект. Ринок його очікує і ми дуже просимо підтримки. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Олександрович.

Арсен Євгенович Мілютін, директор департаменту Ощадбанку. Прошу.

МІЛЮТІН А.Є. Колеги, з приводу цього законопроекту зауважень з боку "Ощадбанку" немає, тому просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А ви вважаєте, що він потрібен нам банківській системі?

МІЛЮТІН А.Є. У нас з приводу цього, конкретно цього законопроекту якихось особливих заперечень керівництво не давало доручень щодо висування заперечень. Тому ми підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, дякую.

Ми вашу думку як фахівця хотіли почути. Спасибі. Колеги, хто із запрошених ще бажає висловитися з приводу цього законопроекту? Немає. Дякую. Прошу, колег народних депутатів, хто бажає висловитися з цього документу.

РОМАНЮК В.М. Насправді позиція...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Віктор Миколайович.

РОМАНЮК В.М. ... і позиція Національного банку, і тим більше, наскільки я от пам'ятаю, перший законопроект, дійсно, він... тоді я пам'ятаю, коли його приймали він гармонійно вписався. І, дійсно, зараз потрібно змінювати в тому... включити тенденції, які сьогодні є на ринку. Ми слідкуємо за цими тенденціями. І я радий, що, можливо, внесли вчасно законопроект, який йде системно і синхронно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі. Прошу Руслан Євгенович, хотів...

ДЕМЧАК Р.Є. Да, просто якраз пан Карпов виступав, сказав, що був не прийнятий законопроект. Я просто пам'ятаю це голосування і багато із депутатів просто не розуміли глибини цього законопроекту. Я навіть чув такі фрази, видно тут про ці платіжні системи у нас там соціалка... я чув із перших рядів що не було зацікавленості, не було проінформованості. Тому якраз я хочу ринок і попросити, пан Карпов, і вас хочу попросити, "Ощадбанк", в нього там теж є свої канали і комунікації, і до "Народного фронту" прямі причому. Я вас дуже прошу всіх представників і Національного банку, інформуйте про важливість цього законопроекту. Є у вас можливість до депутатів інших фракцій у нас, на жаль, у комітеті не присутній представник "Батьківщини", і вони постійно голосують "проти", пояснювати зі своєї сторони, можливо, зустрічатися із фракціями, на засіданнях фракцій. Тому що причина, єдина причина, щоб не був прийнятий попередній законопроект на минулій сесії, це зовсім інший, ми його "перепакували", можна сказати, це із-за того, що було нерозуміння в залі і не вистачило просто голосів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Будемо підходити до прийняття рішення, колеги? Тоді дозвольте мені кілька слів на заключення сказати. Взагалі останнім часом в мене було кілька зустрічей з приводу того, що представники платіжних систем цікавилися, яка може бути перспектива в цьому сегменті в нас в Україні, що варто очікувати від такого законопроекту, які можуть бути перспективи.

Я чесно вам скажу, радий, що навіть на минулому тижні був керівник поважної польської ТОП-3 платіжної системи, які теж хотіли б працювати в нас, з нами. Вони відчувають дуже активне дихання сучасного ринку, вони бачать, що в Польщі працює дуже велика

українська трудова діаспора – кількості тисяч, і вони відчують, що можна в цій системі мати не тільки перспективу розвитку їхню, але й мати досить непогані заробітки в цій системі. І вони кажуть, вони готові навіть піти на зниження і відповідних тарифів, і відповідних, значить, розцінок, розрахунків нижче, ніж провідних світових, бо за рахунок обсягів вони могли би мати непогані доходи.

Тому, колеги, я поділяю точку зору, висловлену сьогодні на засіданні, що нам такий законопроект потрібен. Я відчуваю, що ми будемо мати досить непогану кількість внесених правок і доповнень і пропозицій до другого читання. Я б хотів, щоб було багато, бо мені хотілось би, щоб ми мали досить збалансований, конструктивний, хороший документ, який би дав нам перспективу у цьому сегменті банківського і не тільки банківського ринку.

Тому, колеги, була одна пропозиція висловлена паном Демчаком про те, що рекомендувати Верховній Раді України проект Заокну України про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо регулювання переказу коштів (реєстраційний 7270) прийняти за основу з урахуванням пропозицій комітету, які він зачитав і вони викладені, значить, перед вами є. Тому це перша пропозиція. І я тоді пропоную і ставлю теж на голосування, щоб доповідачем зазначеного питання запропонувати виступити також, значить, Руслану Євгеновичу від імені сьогоднішнього нашого засідання у пленарному режимі. Інших думок немає? Якщо немає, я ставлю цю пропозицію на голосування. Хто за те, щоб підтримати цю пропозицію з двох пунктів, прошу голосувати.

Хто – за? Дякую. Одноголосно. Пан Рибалка вийшов дзвонити, він теж підтвердив, просив зарахувати за його голос. Дякую. Рішення прийнято.

Вітаємо у нас на засіданні Оксану Сергіївну Маркарову. Дякуємо. До речі, колеги, хочу сказати, що у нас в ці дні дуже багато міжнародних делегацій приїхало в столицю. Це зв'язано з тим, що в нас, ми очікуємо тут фінал Ліги чемпіонів. І хоче навіть на робочу групу до нас прийти на засідання з приводу Експертно-кредитного агентства Перший віце-прем'єр разом із заступником міністра економіки. Однак, шукаємо щілину, щоб в тих офіційних зустрічах і переговорах знайти можливість поговорити про наш робочий документ. Тому я знаю як сьогодні це важко, ці знайти щілини, але будемо шукати конструктив.

Колеги, переходимо до розгляду другого питання порядку денного. Значить, проект Закону про внесення змін до Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України" щодо встановлення строків позовної давності до вимог кредиторів, кредиторів (реєстраційний – 7045) від 29 серпня 17-го року внесений Кабінетом Міністрів України. Доповідач Оксана Сергіївна Маркарова. Прошу, до 5 хвилин.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую.

Шановні колеги, по-перше, велика подяка всім членам комітету і вам, пане головуєчий, за голосування на минулому тижні за два дуже важливі закони: про валюту в першому читанні і про захист прав кредиторів особливо.

Законопроект, про який ми говоримо сьогодні, 7045, фактично теж говорить про одну з частин наших кредитів, які на сьогоднішній день залишаються нерегульованими. Тобто у нас насправді у банків відсутні правові механізми стягнення заборгованості з позичальників та їх поручителів за тими кредитними договорами, які знаходяться на тимчасово окупованій території України. При цьому Цивільний кодекс, як ви знаєте, обмежує строк, в межах якого особа може звернутися до суду з вимогою про захист свого цивільного права тривалістю в 3 роки.

Відповідно даним законопроектом Кабінет Міністрів пропонує внести зміни до Закону України "Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території", яким встановлює право вимоги кредиторів щодо стягнення заборгованості від дня, наступного за днем повернення тимчасово окупованої території під загальну юрисдикцію України. Тобто ми таким чином подовжуємо 3-літній, пропонуємо подовжити, і давність у 3 роки теж буде починатися з дня, наступного за днем повернення цієї території.

Даний законопроект напрацьований спільно Міністерством юстиції, Міністерством фінансів, Національним банком. Є до даного законопроекту пропозиції Національного банку, які нами також підтримуються. Тому пропонуємо підтримати законопроект у першому читанні, відповідно доопрацювавши його, всебічно опрацювавши в комітеті, і вже до другого читання винести в розширеному варіанті. Дякую. Ми просимо підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Оксано Сергіївно.

Колеги, як співдоповідач хотів би акцентувати на кількох моментах розгляд цього питання. Найперше хочу сказати, що хоча у назві законопроекту питання йде і коментарі, проблема встановлення строків позовної давності щодо вимог кредиторів. Але хочу сказати, що якщо ми врегулюємо питання інтересів банків-кредиторів, то, відповідно, й інтереси вкладників цих банків будуть захищені належним чином, що є дуже важливо.

Другий акцент, який я хотів сказати, це що стосується інтересів вже державних банків. Думаю, що в перспективі такі зміни дозволять зменшити обсяг неповернутих кредитів і потребу у додатковому фінансуванні з боку держави – це теж важливий момент. Я думаю, що ми можемо тут зекономити значний ресурс державний.

Хочу сказати, що крім того, мова йде не лише про стягнення заборгованості позичальників та їх поручителів за кредитними договорами, мова йде також і про вимоги, включати вимоги про стягнення неустойки, штрафи, пені від дня, наступного за днем повернення тимчасово окупованої території під загальну юрисдикцію України.

Хочу сказати, що хоча Головне науково-експертне управління пише про те, що законопроект доцільно повернути на доопрацювання, висловлює один аргумент. Вони вважають, що логічніше, я кажу мовою, як вони записали, "логічніше використати механізм зупинення перебігу строку позовної давності на період тимчасової окупації згаданих територій".

Я погоджуюсь, що логіка може бути різною, але як на мене, з точки зору юриспруденції запропонований варіант Кабінетом Міністрів є... значить, вписується в логіку законодавства і вписується в ту мету, яку ми перед собою ставимо.

Хочу сказати, що Національний банк концептуально не заперечує проти положення, положень цього законопроекту, він просить, щоб ми врахували його пропозиції, і вони теж є слушні, я хочу сказати, у вас вони є записані, я не буду повторювати, тому що вони пропонують дещо розширити сферу дії цього законодавчого документу. Це досить конструктивно, я вважаю, і ми... ми це врахуємо.

Тому, значить, вважаю, що ми можемо рекомендувати Верховній Раді України цей проект, значить, прийняти за основу і з урахуванням пропозицій, до речі, оскільки він не є великий. І Національний банк пропонує вичерпний перелік, ми могли б навіть прийняти і в цілому цей документ.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Так. Але зараз наша дискусія, якщо будуть аргументи, можливо якісь інші, ми послухаємо, якщо не буде, я думаю, що це може бути так. Тому спасибі, я акценти висловив. Тепер хто бажає висловитися? Олег Васильович Лаврик, заступник голови комітету. Прошу.

ЛАВРИК О.В. Дякую.

У мене більше, напевне, не виступ, а запитання до Міністерства фінансів, тому що, справді, законопроект є невеличкий, складається зі змін і доповнень до однієї статті лишень Закону про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим тимчасово окупованої території. От. Але сам закон, до якого вносяться зміни, стосується лишень Криму, він не стосується окупованих територій Донецької і Луганської області, бо це є інший закон, Закон про реінтеграцію, який ми приймали. Відповідно вносяться зміни тільки до одного закону, ми в усьому законі тільки в преамбулі самого закону описано... вписано тільки одної фрази частина Донецька і Луганської області. Тобто, вносячи зміни до саме Закону про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окуповані території ми абсолютно розуміємо, що це буде стосуватися по тексту закону, якщо далі подивитися лишень тих

кредиторів, які знаходяться чи знаходилися на окупованій території Криму. Чому саме така позиція є Мінфіну? Це раз.

Друга позиція. Якщо знову ж таки дивитися по одній і тій статті, до якої вноситься додатковий абзац щодо тимчасово окупованих територій, то по тексту прослідковується, що, перше, немає дати відліку, з якого часу рахуються кредити, які є не погашеними або, коли ті кредити бралися. І не тільки стосується майна, яке є, заставне майно, яке у банку на тимчасово окупованій території, а стосується і та/або позичальників і поручителів. Чи не буде випадків, що там після прийняття закону людина бере кредит в місті Києві, виїжджає на тимчасово окуповану територію, там в Крим, і ця норма закону до неї почне стосуватися. Тому що вона як кредитор чи поручитель буде на тимчасово окупованій території, заставне майно може бути на підконтрольній Україні території, але норма закону буде діяти також. Тому виходити виключно з того одного абзацу із розуміння, як прописаний цей закон, – я вважаю, що його треба доопрацьовувати і приймати в такому форматі її передчасно. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Васильович. І виступ, і питання поставлені. Тут у нас є представник Міністерства юстиції, яке дало позитивний відгук на цей законопроект, Ярослав Володимирович Шиховець. Прошу з точки зору юриспруденції, бо дуже доречно запитання поставив Олег Васильович.

ШИХОВЕЦЬ Я.В. Підтримую ідею врегулювання цих проблемних питань. Що стосується, було питання про період дії, то в самому законопроекті говориться, що на період дії цього закону, тобто...

ЛАВРИК О.В. Завтра повертати кредит?

..... Ні. (Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, якщо ви закінчили... закінчуйте, щоб я вас не перебивав.

ШИХОВЕЦЬ Я.В. Будь ласка. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Закінчили? А, дякую, ми..... щось не зрозуміли. Оксана Сергіївна...

МАРКАРОВА О.С. Дивіться, перше: ті кредити, про які ми говоримо, це вже, зрозуміло, кредити ті, на які зараз не розповсюджується стягнення. Тобто ми говоримо про ті кредити, історично які вже є. Кожен банк знає, яких кредитів це буде стосуватись. Все, що ми робимо, тобто по них вже зараз саме тому, що вони знаходяться на окупованій території, ми не можемо зараз звертати стягнення. Але це питання вже врегульовано, зараз тимчасова заборона, але час позовної давності по ним не зупинений.

Тобто виходить так, ми чітко знаємо, що це за кредити в кожному банку, ми по ним не робимо за розтягнення, бо якраз цей закон не дає нам робити стягнення і ще ряд законів, які дозволили на час тимчасової окупації або в Донецьку, або в Криму не стягувати, але ніхто не зупинив, тобто ми не зупинили якби позовну давність.

Тому ми просто виправляємо, скажімо так, вдогонку і подовжуємо по ним позовну давність. Тому це питання юридичне, воно точно врегульоване. І воно, вносячи зміни в цей закон, але з таким формулюванням, в нашому розумінні покриє обидва. У нас Закон про реінтеграцію Донбасу, він говорить трошки про інші питання, яким чином і що там буде здійснюватись. Але якраз кредитні всі питання, вони у нас в Законі про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим.

Тому фактично ми просто до існуючих вже норм подовжуємо тільки наше право, щоб не було такої ситуації, що зараз ми не маємо права стягувати. Коли окупація закінчиться, вони повернуться – і виявиться, що ми вже прострочили 3 роки по всім цим кредитам. От тому в даному випадку, ну, якраз Міністерство юстиції цю форму порекомендувало як таку, яка буде, ну, розповсюджуватись на це і дасть нам можливість запустити 3-річний термін, починаючи з дати повернення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Національний банк, є бажання прокоментувати ситуацію? Пані Ольга Козлова, прошу.

КОЗЛОВА О.І. Доброго дня! Хочу підтвердити, що Національний банк підтримує цей законопроект, оскільки ми знаємо, яка доля NPL зараз у банківської системи. Нам потрібно і на майбутнє щоб була запорука того, що це питання буде вирішуватись.

Хочу сказати, що у висновку ГНЕУ також йдеться, що доцільно поширити сферу дії закону і мову вести не лише про кредитні договори, а про інші цивільно-правові договори щодо осіб, які знаходяться на тимчасово окупованій території.

І ще додатково хочу сказати, що ми це питання відпрацьовували з банківськими асоціаціями. І від них ми маємо інформацію, по яких кредитних договорах можна говорити на майбутнє. Тому з ними погоджено цей перелік, який ми запропонували.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, пані Ольго. Прошу, Руслан Демчак. Потім – пан Фурсін.

ДЕМЧАК Р.Є. Шановні колеги, давайте тверезо подивимось на ситуацію. Я за те, що питання потрібно вирішити, потрібно дати можливість тим кредитним установам, які мають зобов'язання на цих територіях мати можливість у судах в майбутньому відстояти свої права. Але, по-перше, вносяться зміни тільки до одного закону. По-друге, Донбас не прописаний адекватно.

Третє. Ми маємо уже норму в Цивільному кодексі, яка говорить про призупинення. Ви самі сьогодні говорили Оксано Сергіївно, призупинити навіть, коли висловлюйтесь, ви кажете призупинити. В законі написано, "що перебіг позовної давності починається з дня, що настає за днем повернення тимчасово-окупованої території" це якби новація взагалі. Я не знаю, чого Міністерство юстиції підтримує це, але у нас... ми, по-перше, не вносимо зміни до Цивільного кодексу, а в Цивільному кодексі у нас уже є норма, що... це стаття 263 про перебіг позовної давності. Що якщо пред'явлення позову перешкоджала надзвичайна або незворотна за таких умов подія, то призупиняється термін позовної давності. Можливо, її цю норму Цивільного кодексу потрібно трошки доопрацювати і внести сюди, щоб було зрозуміло однозначно, що ця подія є втрата території тимчасова непідконтрольних територій. Ну, внести дефініції, які би і тоді це дало би можливість розповсюдити не тільки на банківські кредити, а як сьогодні Національний банк сказав зауваження, і на інші форми цивільно-правових відносин, тому що ми близько вирішуємо питання. Враховуючи це, ну, я утримуюсь... я не буду голосувати, на жаль, зараз на комітеті за цей законопроект. На жаль, на жаль, у нас є багато часу – це тільки перше читання, поки що такі об'єктивні чинники говорять, що Крим і, мабуть, Донбас не буде повернутий на протязі найближчих пів або року. Тому ми можемо віддати суб'єкту законотворчої ініціативи на доопрацювання, щоб ці всі норми врахувати і подати його правильно цей законопроект. Якщо Кабміну це важко зробити, я знаю, що готується законопроект, коли проходять через ці інстанції довго, можливо, ми підготуємо альтернативний... ну, альтернативний, а на цей предмет більш комплексний законопроект, де врахуємо всі цивільно-правові відносини, врахуємо всі території і подамо новий законопроект. Я пропоную це зробити, час як би є. саме головне, щоб потім у майбутньому, коли кредитні установи будуть подавати до суду, у суду були підстави не відмовити їм, тому що іще не закінчилися терміни позовної давності. Тобто це все одно буде в майбутньому.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Фурсін Іван Геннадійович, потім – Маркарова.

ФУРСІН І.Г. Я скорее поддерживаю закон, чем против, да, но все-таки хотелось бы для себя уяснить, какие именно практические причины побудили авторов выдвинуть этот законопроект. Если мы хотим просто поддержать банки с точки зрения кредитного портфеля, да, и его безнадежности, да, скажем так, ну, это какое-то объяснение, да, что да, мы не считаем какие-то кредиты безнадежными, мы их не списываем, соответственно у них есть, остается какая-то цена, они не стоят ноль, минус там и так далее.

Опять-таки есть большая разница между оккупированной территорией Крыма и Донбасса. Какая разница? Я думаю, вы понимаете, очень простая. То есть должники на территории Крыма, они живут в мирных условиях, у них есть возможность заниматься или бизнесом, или предпринимательской деятельностью, или у них есть работа. Соответственно у них одни обстоятельства, да, невозврата, да. Второе: на самом деле можно и по российским законам по каким-то обязательствам преследовать должников сегодня на территории оккупированной, да, в Крыму.

В условиях Донбасса, в принципе, права нет, да. То есть поскольку я имею информацию с первых рук, что произошло? Вот эти все кредитные договора, они фактически перестали

действовать, да. Заемщики перестали признавать их, у некоторых просто бизнес разрушен физически или захвачен и так далее. Поэтому может быть, с чем я соглашусь с Русланом Евгеньевичем, ну, это хорошая попытка вообще коснуться той темы, которой мы так долго не прикасались, да. И с чего-то надо начинать. Но на самом деле требует это все детализации. В Донбассе одна ситуация, в Крыму другая ситуация. Если мы просто сейчас пока поддерживаем наши финансовые организации таким образом, ну, можно их временно поддержать. Но я думаю, что в итоге придется разбираться глубже во всем этом. Спасибо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу, Романюк Віктор Миколайович.

РОМАНЮК В.М. Ну, тут з колегами я теж частково погоджуюсь чому. Тому що, ну, треба усвідомлювати, що якщо навіть ми зараз підтримуємо законопроект, він же пройде тільки перше читання, тому що буде маса зауважень, розумієте? І системність проблеми, по-перше, різність кредиторів, різність нормативних актів, різність окупаційного режиму на різних територіях. І те, що якщо ми будемо виходити тільки з Цивільного кодексу, це теж не буде грати. Тому що, якщо ми начнемо, тому що Цивільний кодекс – це загальна норма.

Тут треба спеціалізовані норми і спеціальний режим до тієї чи іншої території. Тому в даному випадку, звичайно, треба підтримувати кредитні ці всі установи. Я думаю, що законодавчий акт треба, щоб зовсім іншого трошки формату був. І те, що Міністерство юстиції не може толком пояснити, як ми можемо, як цей правовий режим буде діяти, це, звичайно, виникає маса питань, як цей нормативний акт далі будемо вносити в зал. Це ж обличчя комітету, розумієте? Тому треба тут подумати, як його доопрацювати, це однозначно, як на мій погляд.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олег Васильович. Я дам вам слово, дам.

ЛАВРИК О.В. Тепер вже можна виступити. Я питання мав. Дякую.

Дивіться, колеги, що я хотів би ще зауважити. Ті зауваження, які звучать на комітеті, це не є технічні зауваження, які можна доопрацювати до другого читання. Це є системні речі, які би мали виходити із суті законопроекту.

По-перше, справді різність підходів до окупації, до окупованих з юридичної точки зору щодо Криму і Донбасу. І це не можна розділяти нам, в одному законопроекті одних згадувати, інших не згадувати. Тому що ми самі створюємо і так, в такому хрупкому механізмі зараз чергові речі, які будуть і в залі звучати, і взагалі політично неправильні є, тобто одних враховувати, інші території не враховувати. Чим одні кредитори відрізняються від інших? Чи це той самий державний один чи інший банк мав інші кредити непогашені і по Криму, і по Донбасу має робити різну свою політику, тому це треба врахувати. От, але я за те, щоб ми цю річ, про яку говорить Оксана Сергіївна таке, що є справді проблема для багатьох банків, і вони не можуть врегулювати, треба поновити терміни позовної давності, щоб ця ситуація була врегульована. Філософськи – за. Але це не можна регулювати змінами точковими, щоб потім до тих змін та ще два рази приймали інші законопроекти, якими будемо врегулювати проблеми, які ми цими змінами не породимо, тому що якщо знову ж таки, читаючи виключно оцих два абзаци, які запропоновані даним законопроектом завтра ми будемо мати величезну кількість шахраїв, які будуть отримувати нові кредити, їхати на підконтрольну територію. Добре... в кращому випадку, якщо це буде там фізична особа, дасть квартиру в заставу, якщо це будуть величезні комплекси і мільярдні суму. Тобто я просто боюся, щоб ми не породили чергові схеми в Україні. Я переконаний, що Мінфін мав добрі наміри реєструючи цей закон, але реалізація цих добрих намірів, на жаль, зіграла недобрий жарт.

Тому давайте все-таки ми визначимо, що це стосується чітко кредитів, які вже є видані, які є вже діючі і не будуть стосуватися нових кредитів, не буде стосуватися... Буде стосуватися майна заставного, яке є на території непідконтрольній, тому що люди перевели свій бізнес на підконтрольну територію, відповідно можуть це обслуговувати і можуть брати участь в судах і погашати це. Тобто це все розділимо, зробимо хороший великий законопроект уже на базі комітету, уже відправимо на доопрацювання, але подавати цей законопроект у зал є неправильно політично. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Оксана Сергіївна.

МАРКАРОВА О.С. Шановні колеги, я просто можливо трошки внесу більше ясності і попрошу вас все-таки обговорити ще раз і за можливості підтримати. Значить, великий законопроект, ви абсолютно праві, необхідний щодо змін і в Закон про фінреструктуризацію і ще в ряд законів про те, яким чином ми ці кредити там реструктуризуємо чи що робимо. В даному випадку цей законопроект, я просто хотіла би уточнити, що автор його – не Міністерство фінансів, автор його – саме Міністерство юстиції. Я його представляю, тому що це мій профільний комітет, але ми зараз уже бачимо, що ми підійшли до 3-річного терміну, і більшість цих кредитів вискакує вже з 3-річного терміну. Тобто його нагальність саме зараз відбувається. Цивільний кодекс дуже чітко говорить, що для окремих видів вимог закону може встановлюватися спеціальна позовна давність, але ми її не встановили, цю спеціальну позовну давність. Саме тому він просто, одна стрічка, цей закон, який говорить, що для всіх кредитів на тимчасово окупованих територіях ми просто даємо можливість подовжити позовну... ми встановлюємо цей спеціальний режим, просто це ми не вирішуємо, як вони будуть стягуватися, ми не вирішуємо, як вони будуть реструктуризуватися. Це дійсно питання для обговорення, і не один закон міняти. Ми просто говоримо, і Міністерство юстиції просить сказати, що є у нас така спеціальна позовна давність, яка стосується тимчасово окупованих територій.

Це насправді найважливіше для нас саме по Донбасу, ви абсолютно праві. Крим при тому при всьому, що ми не визнаємо ні ту, ні ту окупацію, да, але Крим – юридично оформлений акт. Ми позиваємося до Росії, у банків є інструменти, що з цим робити. І "Ощадбанк", і "ПриватБанк" наших державних банків уже на фінальних стадіях, я сподіваюсь, цих обох позовів.

По Донбасу у нас взагалі немає інструментів, ми не можемо нічого робити, ні стягувати, але водночас у нас немає такої спеціальності. Суди будуть відмовляти нам у відновленні терміну, коли ми до них прийдемо через рік, два, три чи коли ми прийдемо. Тому це виключення от встановлення, дуже вузька спеціальність, що ми встановлюємо для цих кредитів ще один спеціальний режим, от для цих тимчасово окупованих територій.

Тепер щодо нових кредитів. Нові кредити не зможуть скористатися цим режимом. Це стосується виключно кредитів, які вже є і які потрапили під тимчасово окуповані території. Тому відповідно якщо позичальник зараз видає, отримує кредит в банку, і банк його оцінює, то навіть... ми зараз банки не беремо навіть в застави, як ви знаєте, знову ж таки це норма закону. І оперативна інформація, яка територія підпадала під... навіть поруч з проведенням банки не беруть в заставу це майно. Тому це абсолютно... Якщо компанія, зараз компанія знаходиться на території України, отримує кредит під заставу на території України і поручитель, і виїзд поручителя чи власника компанії абсолютно нічого не міняє для самої компанії. Компанія не виїде на тимчасово окуповану територію і застava не виїде на тимчасово окуповану територію. Ну, боронь Боже, тільки якщо окупація прийде на цю територію. Але я сподіваюсь, що це вже не.....

Тому ще раз: це виключно дуже суха юридична норма, яка запроваджує цей спеціальний режим такого подовження, можливість таку закладає. І чому ми саме зараз, Кабінет Міністрів його виносить, тому що ми вже бачимо, що в нас по багатьом кредитам закінчується трьохрічний термін і нам не вдасться його відновити саме тому, що в нас немає такої можливості закладено законодавчо. Тут ще є десь "Ощадбанк", який може прокоментувати, тому що дуже предметно спрацює кожен ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, я обіцяв їм дати слово. Так! Дякую, Оксано Сергіївно.

Арсен Євгенович Мілютін, "Ощадбанк", директор департаменту. А після нього, будь ласка, Ярослав Володимирович.

МІЛЮТІН А.Є. Дякую.

Так, колеги, "Ощадбанк" дійсно просить членів комітету підтримати цей законопроект. Проблема, дійсно, абсолютно нагальна, і дійсно, от зараз у нас спливає цей трирічний строк позовної давності, пані заступник міністра абсолютно вірно сказала.

Насправді, ми як "Ощадбанк" здійснюємо в значній мірі роботу, яка, ну, ми були змушені подавати позови, тобто щоб було зрозуміло, 22... 23 мільярди NPL є в "Ощадбанку"

щодо Криму. І ви можете собі уявити навіть суми судових зборів, які при цьому витрачаються, і роботу стягувачів, і, фактично, неявка відповідачів на ці суди, і роботу... тобто абсолютно беззмстовну роботу ДВС (Державної виконавчої служби), до якої подаються документи щодо стягнення, які, просто ця робота не ведеться. І банки мають авансувати витрати на нібито виконавче провадження. Тобто йде такий дуже великий масив роботи, який беззмстовний. Це окремо від питання того, що, ну, спливають ці строки. І це стосується, насправді, не тільки Ощадбанку, там, і інших банків, це, насправді, закон доречний і до, ну, до всіх кредиторів, які, ну, просто мають зараз бігти до суду, отримувати, не маючи повноцінного судового розгляду щодо цих питань, не маючи доступу до майна, яке там знаходиться, тобто навіть докази неможливо по, ну... в якому вони стані. Потім отримувати ці виконавчі документи і з ними сидіти. І, ну, і до чого, тобто захисту не відбувається, кредиторів не тільки банків, всіх кредиторів взагалі. І тому, це дійсно абсолютно, ну, на мій погляд, дійсно є гарні пропозиції щодо, там, системного врегулювання цього питання. Але зараз це надасть можливість вирішити проблему, вона є зараз дуже важливою і дуже доречним було зауваження пані заступника міністра, що насправді шахрайство в цьому, ну, важко побачити, ну, якщо особа поїде до Криму, намагаючись там сховатися від, ну, зараз отримає кредит і поїде туди, ну, ми з такими ситуаціями не стикалися. Але важко уявити собі в чому, власне, шахрайство, тобто якщо банк не видасть цей кредит, якщо, не будуть тверді застави в Україні, тобто на контрольованій території. Тому я тут не бачу, ну, я тут не бачу ніякої можливості для шахрайства. І навіть, якщо тут ось так уявити, що він туди поїде і там буде ховатися, ну, окей, тоді через 3 роки ми до нього прийдемо, ну, чи, коли Крим повернеться до України.

Ну, ми просимо підтримати, це дуже буде допомічний закон.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Від Міністерства юстиції, Ярослав Володимирович, прошу прокоментувати.

ШИХОВЕЦЬ Я.В. Хотів би ще додати, що аналітика... при розробці цього законопроекту, аналізуючи Цивільний кодекс, ну, ми вважали, що ті механізми, які і передбачені Цивільним кодексом до них не, ну, їх не можна застосувати саме до цих кредитів. І тому, враховуючи статтю 258, яка говорить, що для окремих видів вимог закону, саме закону може встановлюватися інша позовна давність, да, то було запропоновано цей механізм, щоб визначити таку позовну давність, саме законом окремим, а не вносити якісь зміни в Цивільний кодекс, оскільки це системний документ, нормативний акт, який регулює в цілому відносини. І саме Цивільний кодекс говорив, що окремим законом можна врегулювати певні правовідносини.

І також хотів би додати щодо шахрайства. Ну, ніяким чином ми не вбачаємо в даному, що цей законопроект може, ну, спонукати боржників до шахрайства, застосовуючи цей закон, оскільки, якщо навіть допустити, що буде застосовуватися, то, тим більше, не вигідніше, коли у боржника, він буде знати, що в нього позовна давність не вичерпається через 3 роки, а буде продовжена на невизначений час.

Тому ми хотіли би, ну, щоб ви підтримали, ну, в цілому за основу цей законопроект, якщо буде необхідність доопрацювати, ми всебічно будемо допомагати, сприяти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Дякую. Прошу, Руслан Демчак, і завершуємо.

ДЕМЧАК Р.Є. Тепер стало зрозуміло замовника і суть цього законопроекту. Судячи по всьому, що державним банкам потрібно переглянути резерви, судячи по всьому, і якби це основна причина. Нашими руками хочуть якби всі резерви підняти.

І, враховуючи цю ситуацію, секундочку, враховуючи цю ситуацію, я вважаю, що питання потрібно не точково вирішувати, щоб не докапіталізувати державні банки, тому що резерви збільшуються на об'єм цих кредитів цих територій, а потрібно комплексно вирішувати для всіх цивільно-правових відносин. Тільки що представник "Ощадбанку" говорив, що це передбачено. Це не передбачено, передбачено тільки для банків. До речі, щоб це була норма для всіх цивільно-правових відносин, то воно би не йшло навіть через наших би комітет, а воно йшло би через Комітет правової політики...

_____ (Не чути)

ДЕМЧАК Р.Є. Да. Тому що це і Міністерство юстиції і подає цей законопроект, а зараз його вичленили в частині банків і фактично, вирішуючи, я ще раз повторюю, ну, не тільки для державних банків, це для всіх банків вирішуються якби така задача, але в першу чергу я так розумію, щоб посил йде від державних банків я думаю, що це неправильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Прошу вас, Оксана Сергіївна.

МАРКАРОВА О.С. Ні, я просто хотіла сказати, що ухвалення цього закону не дозволить нам зменшити резерви чи їх розформувати ні в якому разі. Тому воно не буде мати на це вплив ні для державних, ні для інших банків, виключно ця норма подовжить нам термін оскарження. На сьогоднішній момент ті кредити, які є на окупованій території в державних банках чи у приватних банках вони всі практично стовідсотково зарезервовані. І прийняття цієї норми не вплине абсолютно на ті резерви, тільки дозволить нам колись повернутись до їх оскарження. В іншому випадку, якщо такого спеціального режиму не буде встановлено, то навіть, коли повернуться ці території і ми побачимо, що деякі наші позичальники прекрасно там працювали чи не працювали, розконсервувались, чи є майно? Наприклад, у нас у державних деяких банках є майно досить ліквідне, яке на той момент було ліквідне знаходиться там, якщо ми повернемося на територію і ці офісні центри квартири, і так далі повернуться уже в нашу юрисдикцію, ми будемо програвати всі суди по терміну позовної давності, тому що у нас не буде цієї спеціальної норми. Це виключно для цього. Ми, дійсно, ... це, дійсно, не дозволить ... це, дійсно, не дозволить розформувати резерви.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, будемо закінчувати. Арсен Євгенович, ви у нас вперше, ми по три рази не даємо слово. Готуватися треба один раз, будь ласка, ми всі слухаємо, але не перетворювати, бо у нас регламент. Колеги, завершуємо. Мова йде в цьому законопроекті тільки про одну категорію правову, яка називається подовжуємо чи не подовжуємо позовну давність? Більше ні про що.

От сьогодні 18-й рік, 3 роки підходить, як є окуповані території... Чотири... тобто чотири, а є кредити, які підходять... ви або подаєте в суд і рухаєтеся, або втрачаєте позовну давність і ви втрачаєте все.

Нам пропонують, на жаль, і Міністерство юстиції, яке готовило документ не підготувалося до доповіді, щоб аргументовано депутатам доповісти, чому це потрібно? І тут у нас... перетворюємо ми, шукати ще інші аргументи самі, ви маєте нам сказати, перше, друге й десяте. Мова йде про те, ми продовжуємо позовну давність чи ні? І більше ні про що!

Я погоджуюсь з Оксаною Сергіївною. Нема тут ніяких резервів, нема тут ні про що інше: державні, комерційні чи якісь інші. Тут питання, дивіться, стоїть: на термін дії цього закону позовна давність не поширюється, на вимоги кредиторів (кредитодавців) до боржників або поручителів, які знаходяться на тимчасово окупованій території про стягнення заборгованості за кредитними договорами, договорами факторингу, поруки, договорами щодо операцій з цінними паперами, договір андеррайтингу, договір поручення, договір комісії, договір про ..... обслуговування, договір на виконання, договір на придбання цінних паперів, договір про спільну діяльність, договір про управління цінними паперами та інші – договори про відкриття акредитиву, включаючи вимоги про стягнення неустойки, штрафи, пеню, надання грошових коштів, за якими здійснювалася банками або іншими фінансовими установами, їх відокремленими підрозділами, а також на вимоги про стягнення, про звернення стягнення на рухоме та/або нерухоме майно, передане в заставу (іпотеку) як забезпечення виконання зобов'язань за такими кредитними договорами, яке розташоване на тимчасово окупованій території. Ми подовжуємо або не подовжуємо? От ми в комітеті: ми вважаємо, що можемо не подовжувати, хай пропадає все? Ну, не продовжуємо. А ми подовжуємо. Все решта – не наше! Все решта – юристи є, пані Козлова і всі, хто займається, вони будуть далі шукати.

Я погоджуюсь, що оця спеціальна позиція потрібна була, і нам сьогодні пропонують, панове депутати, оцю спеціальну позицію зафіксуйте. А юристи хай в судах далі ходять і думають. Тому, колеги, я залишаюся на своїй пропозиції, що рекомендувати за основу з урахуванням оцього доповнення, яке я тут зачитав повністю, отут Нацбанк поширив це не тільки на кредитні договори, він додав договори факторингу, поруки, договори операцій цінні

папери – от те я прочитав, щоб зараз не говорити – це моя перша пропозиція, і тому я буду ставити на голосування і готовий виступити доповідачем з цього питання, співдоповідачем на пленарному засіданні. Є друга точка зору. Якщо наполягає пан Руслан Демчак, що зняти цей законопроект. Чи як ви сказали? Не розглядати. *(Шум у залі)* А! Авторам на доопрацювання. Є друга пропозиція, я так зрозумів, Олег Васильович, ви казали, що ви "філософськи – за", я навіть зачитував. Але...

ЛАВРИК О.В. Філософськи – за, але ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. На доопрацювання. Тобто це може бути однаково, як ви сказали, інших, я так розумію, що ..... пропозиція.

..... питання, якщо ми зараз підтримаємо його в першому читанні внесення і от всі ці зауваження будуть внесені до другого читання по формі поправок. Цей законопроект він пройде в цілому?

..... Я хотів би от з точки зору Регламенту оці всі моменти...

ПРИЙМА І.М. Віктор Миколайович, безперечно, ще невідомо, які поправки будуть до цього законопроекту я думаю, щоб вони не розширилися. Ну, є ще, може, третя пропозиція, я б хотів запропонувати, якщо ми розуміємо, що ми продовжуємо просто термін, то є пропозиція, цей законопроект запустити зараз все-таки на перше читання. Але прийняти зараз рішення у комітеті, щоб створити робочу групу: Мінфін, Мін'юст – і пропрацювати більш ширший законопроект і в догонку, ну, зареєструвати його через тиждень, через два. Але, щоб ми зараз не розтягували, друге коло не пускали. Тобто це йде на перше читання з поправками, але, розуміючи, що є багато питань, сісти і зараз розробити більш ширший законопроект. Ми б тоді не загубили цей законопроект.

А щодо другого читання. Я ще раз, я не знаю, які будуть поправки. Самі поправки повинні йти тільки до цієї статті ну, якщо ми почнемо його зараз розширювати, то я думаю, що ми можемо його також загубити.

ЛАВРИК О.В. *(Мікрофон вимкнено)* Нам треба поправки ..... до іншого закону, який ..... про інтеграцію..... *(Загальна дискусія)*

..... Тобто ми можемо, так давайте, якщо ми можемо термін зняти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тому давайте, виходимо на якесь рішення або є рішення, яке я пропоную за основу взяти і пояснюю чого? Або можемо поки що відкласти розгляд. Я погоджуюсь, хай Міністерство юстиції готується серйозно, хай прийде у комітет пояснить аргументи "за", "проти" і тоді ми можемо прийняти остаточне рішення. Це може бути, якщо відкласти.

..... *(Не чути)* ... Там немає альтернативного...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, ми не можемо дати і дивіться, Руслан Євгенович, питання стоїть подовжити чи подовжити позовну давність, які ще можуть бути інші речі. Все.

Ми голосуємо тільки, чи, вірніше, розглядаємо тільки одну дуже конкретну річ: ми подовжуємо позовну давність чи ні? Ми можемо сказати "ні" – і все, відхилили! Ну, ні – так ні!

А може, ми кажемо: так, подовжуємо. Нам кажуть, подовжіть, будь ласка. Більше ні про що нас не просять. Єдине, що Нацбанк сказав не тільки на договори кредитні, а на поруки, комісії, доручення, андеррайтингу і так далі – перечислив. Я зачитав усі. Може бути позовна давність подовжена і на ті договори.

Тому я думаю, що ми можемо голосувати за основу, але і можемо відкласти шукати ще аргументацію, хай Міністерство юстиції, щоб не тільки Міністерство фінансів, а й юстиції шукало аргументи переконати депутатів.

..... ви ім'я назвали, репліку хочу дати.

Я двома руками за те, щоб термін позовної давності подовжити. Просто в цього закону немає шансів. Я просто пропоную його щоб відізнали і щоб ми зареєстрували швидко якісний законопроект. Ми ж тепер хоча би розуміємо предмет: навіть з того переліку, що ви зачитали, там немає, наприклад, господарських договорів. Хтось поставив товар – і не розрахувалась за цей товар кримська компанія. Немає там же цього? Немає! А це також треба передбачити і для

таких господарських договорів. Чому ми тільки фінансові договори, ми фінансового характеру взяли договори.

Тому термін позовної давності треба стосовно тимчасово непідконтрольних територій призупинити або подовжити – це вже юристи мають виписати, це правильний цей термін – для всіх абсолютно цивільно-господарських правовідносин, не тільки до фінансових. Ну, немає в нього шансу! Там стрічка, ви тільки зачитали – вже на одну сторінку, до однієї стрічки доповнення. Ну, немає шансів в нього.

Я двома руками за те, щоб... це треба для України. Але просто дуже неякісно підготовлений законопроект.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я вам поясню, чому тут нема господарських договорів. Тому що якщо в мене є договір господарський з якимось суб'єктом у Криму – це мої проблеми, як ми вирішимо цю заборгованість. Ми знайдемо схему.

А банк не може шукати схему. Є на балансі... Ну, як? Я можу шукати продати комусь. Як це продати? Це моя буде проблема. *(Шум у залі)*

Ні, так хорошо! В банку треба на балансі застава, все стоїть, як ціла низка речей. Як він може? Він мусить комплексно вирішувати, йти до суду і думати, але то таке я не спорю... Да...Є дві точки зору, ще раз, перше, що за основу можна прийняти і, друге, відкласти. Я правильно сказав вашу пропозицію?

..... На доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи.

ГОЛОВУЮЧИЙ. На доопрацювання суб'єкту законодавчої ініціативи.

Хто за першу пропозицію, прошу голосувати.

..... Перша пропозиція яка?

ГОЛОВУЮЧИЙ. За основу.

Один, два, три, чотири, Жолобецький – п'ять і, значить, Рибалка – шість. Вони обидва підійшли і сказали. Немає. Вони зареєстрували підійшли до мене й сказали. Ну, добре. Добре, вам не подобається. Чотири. Хто – проти? Два. Хто – утримався? Рішення прийнято. Їх немає....., але підійшов Жолобецький і просить, що я "за", ну що я можу сказати йому? Ми тебе не рахуємо?! Друзі, давайте якось вже коректно будемо до наших колег.

Ще одне питання, яке ми маємо розглянути, колеги, проект Закону про внесення змін до деяких законів України в зв'язку з ратифікацією Угоди між Урядом України та Урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил і застосування положень Закону США "Про податкові вимоги до іноземних рахунків" так звана FATCA (реєстраційний номер 8189) від 23 березня 2018 року, внесений Кабінетом Міністрів України. Доповідає Оксана Сергіївна, прошу до 5 хвилин.

МАРКАРОВА О.С. Дуже дякую.

Як ви знаєте, 1 липня 2014 року набрав чинності Закон Сполучених Штатів Америки, який вони прийняли про податкові вимоги до іноземних рахунків.

І таким чином, Сполучені Штати Америки контролюють всіх своїх суб'єктів свої юридичні й фізичні компанії, що вони здійснюють за кордоном, куди інвестують, де отримують прибутки і чи відповідним чином звітують це у свою податкову службу і сплачують належним чином всі податки. Відповідно... з метою імплементації положень цього договору всі країни з Сполученими Штатами заключають договори і 7 лютого 2017 року між Урядом України і Урядом Сполучених Штатів також для поліпшення виконання цих податкових правил було укладено угоду, яка і була ратифікована. Відповідно до угоди суб'єктами цієї угоди є Міністерство фінансів, Національний банк і Державна фіскальна служба.

Сьогодні ми вас просимо для того, щоб ми могли виконати ці угоди проект Закону про внесення змін до деяких законів саме на виконання уже цієї ратифікованої угоди, які ми вносимо зміни, перше, до Закону про банки та банківську діяльність в частині розкриття банківської таємниці і до Закону про депозитарну систему в частині доступу до інформації, що міститься в системі депозитарного обліку. Відповідно і банки, і депозитарна система, відкриваючи тепер чи поновлюючи рахунки клієнтам, завжди буде запитувати, банки, ви знаєте, вже це роблять, чи є клієнт юридична чи фізична особа резидентом або громадянином

Сполучених Штатів, якщо це і ця інформація буде, після ухвалення цього закону ми зможемо обмінюватися цією інформацією також з урядом Сполучених Штатів. В такому ракурсі буде повністю уже виконана дана міжнародна угода. Просимо підтримати і допомогти нашим колегам зі Сполучених Штатів виконувати своє законодавство.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Колеги, дозвольте в плані співдоповідача, акцентувати на кількох позиціях. Перше. Ми маємо уже угоду підписану між нашим урядом і урядом Сполучених Штатів Америки. Це перше. І ми маємо... Да.

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми говоримо про 8189. Прошу?

_____. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧИЙ. Маю підписану угоду, я кажу, що ми маємо підписану. Да. Да. Маємо підписану угоду, в якій ми зобов'язуємося до кінця року імплементувати її з повна. Мова йде про податкові вимоги до іноземних рахунків, які запровадив уряд Сполучених Штатів Америки відкритих в різних країнах суб'єктами оподаткування Сполучених Штатів Америки. І вони просять, щоб їх інформувати за такі речі як і відповідні вимоги до тих рахунків, які відкриваються у них, там, ну, в Сполучених Штатах Америки і вони відповідно теж готові це робити, інформувати.

Значить, хочу сказати, що цей законопроект, який ми розглядаємо, він є доповнюючим, тому що базовий законопроект розглядається в нас у Комітеті митної і податкової політики у Южаніної. Але, оскільки мова йде про рахунки, тому тут вноситься, пропонується внести зміну до... зміни, вірніше, до двох Законів, які тут у нас записані, значить, "Про банки і банківську діяльність" і "Про депозитарну систему України".

Взагалі-то я вважаю, колеги, було б коректно і правильно, якби спочатку був прийнятий базовий закон, який є в Комітеті податкової і митної політики, і вже, виходячи з цього, і ми могли приймати свій доповнюючий законопроект, і в комплексі їх розглядати в сесійній залі.

Але фахівці кажуть, що зміни до порядку інформування, які мають робити банки, не залежать від того. Ми можемо прийняти це й зараз. І за основу це може бути прийнято нами, а вже потім, коли комітет розгляне теж за основу, тоді разом рухатися і розглядати в сесійній залі.

Я думаю, що ми можемо поступити точно так же: прийняти за основу, а далі разом з ними співпрацювати в комплексі по цих двох напрямках, які від нас вимагає уряд... чи просить уряд Сполучених Штатів Америки.

Тому я вважаю, що ми могли би рекомендувати Верховній Раді проект Закону про внесення змін до наших Законів України у зв'язку з ратифікацією Угоди між урядом України та урядом Сполучених Штатів Америки для поліпшення виконання податкових правил і застосування положень закону США про додаткові вимоги до іноземних рахунків, поданий Кабінетом Міністрів, прийняти за основу.

І я готовий теж в сесійній залі, якщо колеги мені доручать, виступити співдоповідачем по цьому законопроекті. Прошу.

РІЗАНЕНКО П.О. Я кілька коментарів і, в тому числі, запитань.

Хочу звернути увагу колег, що є технічні речі, які потрібно буде врахувати. Тут вносяться, пропонується внести зміни в Закон "Про депозитарну систему", але з моменту, коли був внесений даний законопроект і до сьогоднішнього дня, ми прийняли законопроект 6141, і вже частина п'ята в законі є. Тому двох частин п'ятих не може бути, це потрібно, щоб була вже частина шоста, куди будуть вноситися зміни.

Ну, і в мене є, це просто для протоколу, щоб ми це відобразили, і, очевидно, це потрібно буде змінити до другого читання, як мінімум.

Окремо я хотів звернути увагу, поставити декілька запитань і почути відповіді на них від Мінфіну для того, щоб усі були поінформовані. Тобто угода по FATCA зі Сполученими Штатами, вона буває декількох типів. Наскільки я зрозумів, поправте мене, так чи ні, то да, по даній угоді ми беремо одностороннє зобов'язання, тобто ми розкриваємо Сполученим Штатам інформацію про власників їхніх резидентів, власників рахунків в Україні. Але на жаль, ми, в цій

угоді нічого не говориться, наскільки я розумію, поправте мене, Сполучені Штати не будуть розкривати Україні дані про резидентів України власників рахунків у Сполучених Штатах.

Якщо це так, то це трохи прикро, да, бо тоді поїдемо всі в Штати відкривати рахунки, да, будемо тікати від податкових органів України, да. Це один коментар, на який я хотів звернути увагу.

А другий, от мені, я до сих пір пробую вчитатися і до кінця зрозуміти цю конструкцію, бо мені здається, що мова йде не тільки про FATCA, да, там. Тобто тут у нас такі... та іншими міжнародними договорами, що містять положення про обмін інформацією для податкових цілей, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою, або укладена на їх підставі міжвідомчими договорами.

Просто нагадаю колегам, що у нас є міждержавні угоди, міжурядові і оці цікаві міжвідомчі, да. І ми ратифікуємо міждержавні угоди, а от міжурядові і міжвідомчі, то до багатьох з них ми відношення не маємо і не знаємо, що там реалізується, як і яким чином. Тому просто хочу звернути увагу колег і хочу, щоб Мінфін прокоментував, можливо, про що йде мова, і чи йде мова конкретно про OECD CRS, багатосторонню угоду по розкриттю інформації. Чи саме під це обставлені міжвідомчі угоди?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Павло Олександрович.

Перш ніж надати слово Мінфіну, я попрошу все-таки начальника юридичного департаменту Національного банку Ольгу Іванівну Козлову. Заодно відповідь і ваш виступ ми зарахуємо, бо в нас регламент.

КОЗЛОВА О.І. Добре, я спробую. Ми підтримуємо цей законопроект. Регламент Верховної Ради не передбачає внесення пакетом законопроектів, але цей законопроект фактично є одним із трьох законопроектів, які передбачають врегулювання питання запровадження Закону про FATCA. Дійсно угода передбачає односторонній обмін інформацією, оскільки йдеться про запровадження саме положень закону Сполучених Штатів, який висуває вимогу щодо інформування про рахунки резидентів Америки, звичайно. І угода в цій частині і буде, ну, була підписана і реалізовується в цій частині.

А, що стосується другого питання з приводу інших договорів. Це дійсно, якщо я не права, але здається так, колеги поправлять, що є намагання вирішити питання з європейськими державами і також забезпечити... Ну, тут буде вже двосторонній обмін інформацією по рахунках. Ми підтримуємо цей закон. Зміни до Закону про банки є обов'язковим, оскільки цивільний кодекс передбачає, що випадки і порядок розкриття встановлюється Законом про банки, ми маємо встановити правові підстави для розкриття банками такої інформації. Ну, якщо доповнять колеги, то дійсно це так, про що депутат казав.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Від Міністерства фінансів прошу, потім пан Демчак, пан Фурсін.

МАРКАРОВА О.С. Дуже коротко відповісти. Щодо FATCA, FATCA завжди одностороння і завжди саме...

_____ (Не чути)

МАРКАРОВА О.С. Ні, двосторонні угоди підписуються окремо це не буде FATCA. FATCA стосується виключно іноземні... З США і є двосторонні угоди, це інший тип угоди. Якщо ми говоримо про угоду саме FATCA, то FATCA – це виключно вимоги до податкових рахунків, іноземних американських компаній, американських громадян. Я просто... Але тут абсолютно правильно ви звернули увагу, що, враховуючи, що ми вносимо із-за FATCA вносимо відповідно в порядок розкриття банківської таємниці ми перерахували тут не тільки FATCA, а інші чинні міжнародні договори для того, щоб та робота, яку зараз Міністерство фінансів двосторонньо проводить повністю зі всіма європейськими нашими партнерами щодо підписання, ну, спочатку там встановлення модельних OECD всіх про уникнення подвійного оподаткування, це відкриває нам можливість до обміну інформацією, щоб потім під кожен такий договір не йти і не казати, а тепер ще дозвольте нам для цього розкривати інформацію, то ми встановлюємо, що для інших, по інших як тільки будуть чинні інші договори, які містять положення про обмін інформацією, то також це розкриття інформації буде їх покривати. Ви

знаєте, що до 2020 року ми взяли на себе всі зобов'язання повністю встановити автоматичний двосторонній обмін інформації з усіма нашими європейськими і не тільки партнерами. Відповідно зараз для FATCA це уже є необхідність розкрити цю інформацію по американських компаніях, але по всіх інших міжнародних договорах ці дві норми про депозитарну систему про банки і банківську діяльність також будуть діяти.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Я оголосив, пан Демчак Руслан Євгенович... Різаненко.

ДЕМЧАК Р.Є. Шановні колеги, ...сегментарного врегулювання питання. При всій повазі до американських законів. Але я вважаю, відповідно комплексно врегульовувати, ви намагаєтесь цим законопроектом, але потрібно підписати OECD, потрібно виконати кроки BEPS, OECD є частиною кроків BEPS і по цьому шляху рухатися в першу чергу для того, щоб Україна ввійшла в загальну систему двох стороннього обміну інформації, і взагалі, давайте захищати свої національні інтереси. Я вам хочу сказати, що стосовно американської платіжної системи VISA, так вони очі видирають. Вони визивають до себе у посольство Сполучених Штатів в Україні і висказують свою позицію, а ми так віддаємо свої національні інтереси, хай американські громадяни відкривають у нас рахунки. І для цього, якщо ми говоримо зараз про зміни до Закону "Про банки і банківську діяльність", і депозитарну діяльність це стосовно банківської таємниці. Фактично це розкриття банківської таємниці для цього є, зараз діють норми по порушеннях кримінальних, можливо, справах або по розслідуваннях, і через правоохоронні канали комунікації міждержавні вони можуть отримати інформацію.

Що стосовно можливості не розкривати банківську таємницю по відношенню до іноземних громадян максимально, то це ж підвищує інвестиційну привабливість України. Давайте пробувати все ж таки і створювати свої інтереси, а не допомагати виконувати чужі закони – при всій до країни, яка вимагає нам виконувати їхні закони. Тому я пропоную утриматись, колеги.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Іван Геннадійович Фурсін. Після нього Різаненко.

ФУРСІН І.Г. Ну, я в том же духе хотел выступить, как Руслан Евгеньевич. Но начну с вопроса. Минфин знает, какие страны подписали подобные соглашения с Соединенными Штатами, а какие не подписали? Вам, допустим, известно лично? Думаю, что всем будет интересно.

МАРКАРОВА О.С. Ну, я думаю, що представник ДФС може сказати чи ні? Я можу подивитись швиденько.

ФУРСІН І.Г. Ну, хотя бы примеры привести.

МАРКАРОВА О.С. Всі європейські країни...

ФУРСІН І.Г. Потому что в зависимости от этого я и следующую как бы часть выступления хочу.

МАРКАРОВА О.С. Всі європейські країни, ну, більшість точно, я думаю, що всі підписали такі договори.

ФУРСІН І.Г. Хорошо. Допустим, все европейские страны имеют аналогичные или похожие соглашения с Соединенными Штатами Америки. Безусловно, это задача исполнительных органов власти, Министерства иностранных дел, Минфина, Президента – вести такие переговоры, да, в комплексе. То есть не только там то, что мы видим, да, этот сегмент.

Но я хочу сказать простую вещь. Что те страны, которые подписали такие соглашения, ну, допустим, европейские, на практике это означает, что их банки просто перестают открывать счета граждан Соединенных Штатов. Для чего? Для того, чтобы избежать лишних рисков. Каких рисков? Рисков исков, санкций и преследований уже самих банков этих стран со стороны американских органов за неправильную или непредоставление той отчетности, той информации, которая будет. И об этом замалчивается.

То есть о чем мы говорим. Если мы это голосуем или в какой-то части подтверждаем, ратифицируем, мы на свою банковскую систему возлагаем дополнительные риски преследование на территории США за невыполнение, неправильное выполнение, неточное выполнение вот этих процедур.

Вопрос, а на что мы обменяли как страна эту дополнительную ответственность, этот дополнительный риск? Я не знаю, может быть, это не нашего уровня, не комитета вопрос. Но, безусловно, кто-то должен на государственном уровне объяснить, то есть какие преимущества мы от этого получили. Аргумент, что это принято только Евросоюзом, ну, для меня, допустим, не аргумент. Мы пока не Евросоюз, мы только туда стремимся, да. То есть, соответственно, наверное, нам надо по каким-то другим критериям ориентироваться.

Я считаю, что в нашей ситуации мы просто вычеркиваем какое-то конкурентное преимущество, как страна, мы вычеркиваем огромный круг инвесторов Соединенных Штатов, которые, может быть, не хотели бы...

_____ . В том числе и добросовестные.

ФУРСИН І.Г. Да. В том числе и добросовестные, чтобы эта информация автоматически куда-то попадала. А какие мы получаем от этого преимущества как страна. Ну, просто, ну, исходя из этой подачи информации, ну, не видно просто, непонятно.

РІЗАНЕНКО П.О. Ну, Сполучені Штати – країна дуже специфічна і вміють застосовувати екстериторіальність, да, там, свого законодавства і всі банки уже українські, не українські, вони навіть без підписання угоди по цій FATCA роблять певні речі. Якщо ви звернулися і відкривали рахунок в банку, то вас, ви не дивувались ніколи, що питають: "А ви випадково не резидент Сполучених Штатів податковий?". У всіх банках в опитувальних це є. Тому всі банки і так на себе взяли це зобов'язання, бо Сполучені Штати сказали, що, якщо банк не виконує ці вимоги, то вони їм просто від SWIFT відріжуть да і все, да. Це просто так, для інформації. Тобто це і так виконується.

Мені при всій повазі до США дуже прикро, що ми підписали односторонню угоду, а не двосторонню. Двосторонні угоди є взаємністю, за принципом взаємності обміну інформацією. І у нас уже більше шансу при ратифікації цієї угоди отримати цю інформації ми не зможемо, вони нічого вже підписувати не будуть. Сполучені Штати не є членам OECD CRS між багатосторонньої угоди, це інша частина, про яку тут не говориться, але, яка мається на увазі просто, щоб колеги розуміли, за що вони голосують. По суті, ми даємо можливість, це не тільки FATCA, даємо можливість уряду на рівні міжвідомчих всяких міжнародних угод взяти зобов'язання по розкриттю інформації по рахунках з іншими країнами, там, щось 80 чи 100 їх уже країн підписало навіть уже Російська Федерація з цього року з вересня буде отримувати інформацію по рахункам своїх резидентів з банків в країнах, які підписали цю угоду. Це просто, щоб ми свідомі були, що ми тут розглядаємо і так далі.

Ну, і тоді вже ж поінформуйте нас, будь ласка, де ми знаходимося в плані приєднання до OECD CRS раз тут цим законопроектом пропонується віддати вам повноваження заключати цю угоду або без ратифікації в парламенті.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ще Віктор Миколайович Романюк, прошу. І заключне слово буде для Мінфіну чи Нацбанку, хто з вас готовий до заключного слова. Дякую.

РОМАНЮК В.М. Ну, синхронно до того, всіх зауважень, що говорили мої колеги, я абсолютно їх всіх підтримую. Я просто собі задаю питання про те, що у нас і так проблеми з цими репресивно-адміністративним апаратом, правоохоронними органами, які кошмарять всіх підряд, додам ще американців і можна закривати двері і розходитись. Я завжди згадую, я колись колегам приводив історію питання, приклад історії питання по FATF, от коли вводиться FATF я пам'ятаю оці круглі столи, там розповідали нам, що тепер ми будемо боротися з відмиванням, у нас все буде добре, в результаті це добавило кучу роботи і не вирішило жодного питання і гроші як втікали з України, так і тікають в інтереси, до речі, в тому числі Сполучених Штатів Америки.

Тому на даному етапі, враховуючи, мені як юристу-міжнароднику взагалі не зрозуміло, навіщо уряд підписує такі угоди і взагалі для моєї країни. Тому відповідно підтримую пропозицію колег утриматись при голосуванні за даний нормативний акт.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Олег Васильович Лаврик і потім заключне...

ЛАВРИК О.В. Враховуючи, що вже ми перебрали час роботи комітету. Дуже коротко. Перше. Це те, що однозначно, нам би варто прописати або двосторонню угоду і тому я думаю,

що нам треба би поставити собі на комітеті це як одну з задач роботи спільну з урядом, щоб слідували етапи підписання такої угоди, от. А я думаю, щоб сьогодні була двостороння угода, то у нас би не виникало питання голосувати за закон чи не голосувати. Так це є півкрок його треба робити, тому пропоную підтримати. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олег Васильович.

Прошу Ольга Іванівна Козлова.

КОЗЛОВА О.І. Одне слово. Цей закон не є основним. Основний Закон про ратифікацію цієї угоди, головним комітетом який є Комітет у закордонних справ. І в цьому законі, який ви зараз розглядаєте передбачено, що він не може набрати чинності раніше чим буде ратифікована сама угода. Тому це... він створює правові підстави для реалізації угоди, яку ви маєте чи не маєте ратифікувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Завершуємо? Завершуємо чи, Оксана Сергіївна, ви ще? Прошу. Оксана Сергіївна, заключне слово і завершуємо.

МАРКАРОВА О.С. Я буквально просто коротку інформацію про те, що говорили. 113 країн на сьогоднішній день підписали вже. І вона чинна є, не чинна з цих 113-и тільки в десяти, включаючи Україну, яка числиться як підписана. З усіх країн навколо нас тільки Росія не підписала, всі інші країни і наші колишні члени по соціалістичному табору, і Західна Європа. Білорусь підписала, і вона повністю чинна в них.

Тобто насправді що, про що ця угода? Вона стосується, всі американські громадяни і американські компанії зобов'язані подавати цю інформацію. Якщо вони її не подають, вони вже несумлінні. Говориться тільки про можливості американського уряду перепроверити цю інформацію. Тобто фактично отримавши цю інформацію від банків, як правильно сказав пан депутат, уже ця інформація надходить, тому що більшість банків в односторонньому порядку самі приєдналися і вони вже FATSA compliance, і вони відправляють цю інформацію в усі банки, які мають кореспондентські рахунки, всі банки, які працюють, вони всі цю інформацію відправляють.

Ми говоримо тільки про те, що банки цю інформацію відправляють, саме тому вони підписують з кожним клієнтом дозвіл. Тобто там не тільки написано, що ви підтверджуєте, що ви – не громадянин, а ще й підтверджуєте, що якщо раптом громадянин, то ми це відправимо. Тому це тільки питання на урядовому рівні, чи фіскальна служба і Міністерство фінансів, Національний банк будуть мати змогу цю інформацію також на виконання угоди, яку ми вже підписали, поширювати.

Тому велике прохання підтримати. І я тоді з вашого дозволу передам профільному заступнику, якщо скажете, на який час зручно, щоб прийшли і повністю поінформували комітет про перебіг повністю і по OECD, і по двостороннім. Це профільний заступник – державний секретар Капінус, яким чином, де ми знаходимось, і надав інформацію членам комітету по всім нашим двостороннім угодам.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Колеги, виходимо на завершення. Я дякую, Оксано Сергіївно, за роз'яснення, але ще один момент спрошу, щоб було зрозуміло ще раз, про що йде мова. Є Закон США, який називається: "Про податкові вимоги до іноземних рахунків", це називається FATSA. Згідно цього закону, який чинний, є встановлені податкові правила і порядок їх застосування, вони діють в Сполучених Штатах Америки. Значить, цим законом передбачено, що якщо є міжнародні угоди, то має бути положення зафіксоване про обмін інформацією для податкових цілей, згода на обов'язковість, яка теж може давати тільки Верховна Рада, до речі, як ми ратифікуємо, тільки тоді. Так ось вони кажуть, як і Оксана Василівна сказала, для уточнення, для перепроверки.

І остання позиція. Як це робити? Ми тут пишемо, що порядок розкриття такої інформації встановлюється Національним банком України. Має бути порядок. Банки мають мати чітку інструкцію, щоб потім ніхто до них не мав претензій, ні уряд США, ні ФБР, ні хтось інший. І ми тут і пишемо доручення Національного банку.

І останнє хочу сказати. Проект закону погоджений без зауважень Міністерством закордонних справ України, Державною службою фінансового моніторингу України, Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку, Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг, Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради з прав людини із зауваженнями, які враховано, Міністерством економічного розвитку і торгівлі України, Державною фіскальною службою України, Національним банком України із зауваженнями, які враховано частково, Міністерством юстиції України.

Колеги, я згоден з вами, що ми маємо дуже уважно ставитись до всього того, щоб наших громадян, ні юридичних, ні фізичних осіб не звинувачували, що ми хочемо щось скрити, заборонити, не дати або якусь вчинити протиправну дію. Тому тут і ми пишемо, що ми на підтвердження уряду, підписаної урядом угоди до ратифікації погоджуємося, що має бути оцей порядок в тому числі Національним банком, як мають діяти банки, і я пропоную голосувати, а коли потім буде ратифікація, аж тоді вступить все в дію так, як вступило в багатьох інших країнах.

Тому, колеги, тут у нас за основу було побажання прийняти, хоча робоча група пропонувала і в цілому, бо, бачите, враховані ці зауваження, які там були. Але за основу ми маємо всі підстави і я готовий теж виступити доповідачем по цьому питанню.

Інші є зауваження? Немає. Дякую.

Хто за те, щоб прийняти за основу і другим пунктом доручити Довбенку виступити, прошу голосувати.

Три. Прошу опустити. Хто – проти? Нема. Хто – утримався? Три. Три на три. А, Жолобецький сказав: "За". Ну, друзі! Не чули, давайте не будемо. Дивіться, друзі, я не заперечую. Дивіться, я не хочу, ми не маємо маніпулювати.

Дивіться, ми зробимо таким чином. Є проект. Депутати мають підписати, і хто "за", і хто "утримався". Щоб ми бачили, якщо Жолобецький підписує, що він "за", бо він був присутній, то хай підпише. І тоді ми можемо говорити, що він прийнятий. Прошу.

ЛАВРИК О.В. Колеги, я підтримую цей законопроект, я голосував "за". Але я не хотів би, щоб ми такими речами робили, з повагою до всіх колег, які є на комітеті, але, коли які виходять час від часу з комітету, я так доволі часто роблю, коли є термінові справи. Але, щоб ми такими речами не створювали іншої практики підписання протоколів комітету після засідання комітету.

Тобто є засідання комітету, відбувається голосування на засіданні комітету під стенограму. Часто у нас на засіданні комітету є засоби масової інформації. Тому давайте не підміняти речі і не підміняти Регламент. Так, шкода. Є тоді друга пропозиція. Ця пропозиція не пройшла, дуже шкодую, що не пройшла. Можливо, ми тоді відкладемо голосування на наступне засідання комітету або перенесемо розгляд цього питання. Але давайте не порушувати Регламент. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тут до мене підійшов помічник Рибалки Сергія Вікторовича, наполягає його "за". Але я поділяю точку зору Олега Васильовича. Ну, по-перше, я за те, щоб ми дисциплінованіше працювали, ви праві. І треба бути присутнім на голосуванні. Ну, колеги, ми всі просимо інколи виходити і ми навіть просили один одного. Погано, що так виходить. Тому я погоджуюсь що рішення немає: Три на три присутніх. Тому відкладаємо, відкладаємо. На наступному засіданні проголосуємо за участю всіх інших. Немає заперечень, колеги?

Дякую вам.